

خلاصه جلسه اول فصل اول: کسی بود اما هنوز آدمی نبود!

طرح کلی مباحث جلسه اول:

خداوند، عالم‌ها و موجودات بسیاری را در هستی آفرید؛ اما در میان همه‌ی آن عوالم زمین اهمیت ویژه‌ای داشت و ملکوتیان اتفاقات زمین را رصد می‌کردند. پس از خلقت ملائکه، خداوند اجنه‌ی بالدار و نسناس‌های انسان‌نما را آفرید و آن‌ها را در زمین سکنی داد. در اثر نافرمانی و طغیان نسناس‌ها و عده‌ای از اجنه‌های همگی ساکنان زمین دچار عذاب شدند و فقط عده‌ای از اجنه‌ی بالدار که مطیع پروردگار بودند به آسمان صعود کرده و به جمع آسمانیان پیوستند. یکی از آن اجنه‌ی مؤمن راه یافته به ملکوت، عزازیل نام داشت که بخاطر ظاهر عابد و باایمانی که داشت محبوب آسمانیان گردید. شدت عبادت‌های او راه را برای ورودش به آسمان هفتم هموار کرد. او از پس از مدتی معلم و واعظ ملائکه گردید!

پس از مدتی خبری مهم در آسمان هفتم منتشر شد؛ خبری که سرآغاز اتفاقات تازه‌ای در عالم شد. خداوند می‌خواست تا خلیفه‌ای زمینی بیافریند و موجودات عوالم همگی مامور به تعظیم و اکرام او بودند. عزازیل از همان اول تلاش کرد تا چنین موجودی آفریده نشود و نسبت به او حسادت داشت.

۱- تاریخ یا روایت؟

- قبل از اینکه وارد اتفاقات خلقت و آفرینش انسان بشویم باید بررسی کنیم که اولاً این اتفاقات در کجا افتاده و ثانیاً زمینه‌های تحقق آن اتفاقات را هم بررسی کنیم.
 - باید عوالمی که قرار است آدم در آن‌ها آفریده شود را بررسی کنیم.
 - بحث ما تاریخ نیست چون تاریخ یعنی اینکه عده‌ای وقایعی را تجربه کرده باشند و سپس آن را برای ما نقل کنند آنچه ما می‌دانیم هنوز آدمی خلق نشده است. از طرف دیگر دسترسی به موجوداتی که در آن زمان بوده‌اند نداریم.
- نتیجه: ناگزیریم که به سراغ منابع وحیانی برویم.

۲- موجوداتی قبل از انسان

- قبل از خلقت انسان خداوند موجوداتی را آفریده بود آنها مشغول پرستش خدا بودند. « یا ایها الناس اعبدوا ربکم الذی خلقکم و الذین من قبلکم لعلکم تتقون»
(ای مردم خدایی را پرستید که شما و موجودات پیش از شما را آفرید.)
- روایت ابو حمزه ثمالی از امام سجاد: خداوند در ابتدا نور محمد و آل محمد را به صورت اشباحی نورانی آفرید (و آن ها را در غیب عالم قرار داد). به خدا قسم که او هزاران عالم و هزاران و آدم آفرید و تو در آخرین آن عوالم هستی!

۳- روایت امام علی (علیه السلام)

روایت امام علی علیه السلام از موجودات پیش از آدم:

الف) خلقت زمین و آسمان:

- موجوداتی بوده اند که در زمین و آسمان خداوند را تقدیس می کردند.
- خلقت زمین پیش از خلقت آسمان بوده است.
- زمین در بین تمام موجودات و در بین تمام عوالم اهمیت فراوانی داشته است.
- همه عوالم و موجودات اتفاقات زمین را رصد می کنند.

ب) خلقت فرشته ها:

- فرشته های بالدار را خداوند آفرید و آنها را در میان طبقات آسمان جای داد شب و روز خداوند را تقدیس می کردند که در بین آنها جبرائیل، اسرافیل و میکائیل را برگزید.

ج) خلقت اجنه:

- سپس خداوند اجنه ی بالدار را آفرید که در پرواز پایین تر از ملائکه بودند.
- اجنه از موجوداتی به نام مارچ و مارجه به وجود آمدند.
- و الْجَانُّ خَلْقَانَهُ مِنْ قَبْلِ مَنْ نَارِ سَمُومٍ.
وَ خَلَقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ
- خداوند اجنه را در طبقات هفتگانه زمین جای داد و آن ها صبح و شام مشغول تسبیح و تقدیس خدا بودند.

د) خلقت انسان نما ها:

- سپس خداوند طبقه سوم موجودات را آفرید که تن و جان داشتند و قیافه ای شبیه به انسان داشتند به نام «نسناس».

این موجودات با هم تعامل و ارتباط داشتند و همگی خداوند را پرستش می کردند.

۴- نافرمانی نسناس ها و اجنه

- سپس گروهی از اجنه و نسناس ها از فرمان خداوند سرپیچی کردند و فساد و تباهی به بار آوردند.

- بین گروه مومن و گروه کافران جنگی در گرفت.

- خداوند گروه مومنان را به آسمان برد و بال و پر گروه نافرمان را از آنان گرفت.

- نسل گروه نافرمان نسناس ها و گروهی از اجنه به واسطه امداد الهی از بین رفت.

۵- عزازیل عابد!

- یکی از اجنه اظهار ایمان می کرد ولی در واقع مومن نبود. او به دنبال کسب قدرت و مقام بود.

- حارث یا عزازیل جزو گروه مومنانی بود که به آسمان رفت.

- رفتار ظاهری عزازیل او را محبوب آسمانیان کرد و آن ها از خداوند درخواست کردند که عزازیل را در بین

آن ها قرار دهد.

- به خاطر اعمال صالحی که داشت خداوند او را ارتقاء درجه داد وارد آسمان اول شد. در آسمانها هم محبوب

آسمانیان شد تا جایی که به آسمان هفتم راه یافت.

- فرشتگان آسمان هفتم او را گرامی داشتند.

- نسبت آسمان ها به یکدیگر مانند انگشتی در بیابان بسیار وسیعی است. هر آسمان بالاتری از آسمان پایین تر

بسیار بزرگ تر است. پس ما با عوالمی بسیار بزرگ مواجه هستیم.

۶- اخراج و طرد

- خبری مبنی بر طرد شدن یکی از مقربان، از لوح محفوظ میان ملکوتیان پخش شد.

- یکی از آسمانیان طرد خواهد شد و لعنت اولین و آخرین بر او خواهد بود.

- همگی تلاش می کردند که طرد نشوند.

- آسمانیان و ملائکه، از عزازیل درخواست دعای خیر می کردند.

- عزازیل در آسمان چهارم منبری داشت که ملائکه را موعظه می کرد.

- پیامبر در شب معراج آن منبر را در حالت شکسته شده دید.

- بر سجده گاه عزازیل جمله « لعنة الله على ابليس » نقش می بست.

- عزازیل خودش را در معرض طرد شدن نمیدید و به خودش اطمینان داشت!

۷- خبر آفرینش خلیفه خدا

- خبر تعیین جانشین برای خدا بر روی زمین در آسمان ها پیچید توجه همه ملکوتیان را به خود جلب کرد.
- خداوند فرمود می خواهم موجودی را به عنوان خلیفه و جانشین خلق کنم و او را از زمین می آفرینم.
- ملائکه و عزازیل فهمیدند که آنها جانشین نخواهند شد بلکه موجود جدیدی است.
- عزازیل دچار حسادت شد و تصمیم گرفت در خلقت آدم کارشکنی ایجاد کند.
- عزازیل، زمین را متقاعد کرد که برای خلقت آدم به ملائکه خاک ندهد.
- از بین ملائکه مامور برای آوردن خاک فقط جناب عزرائیل به حرف های زمین اعتنایی نکرد و خاک آورد.
- خداوند هم او را مامور قبض روح آدم کرد.

۸- آفرینش جسم آدم

- جسم آدم از خاک زمین خلق شد.
- جسم آدم خلق شد و در معرض دید ملائک بود..
- ملائکه جسم آدم را بزرگ می شمردند و احترام می کردند.
- ابلیس به جسم آدم توهین می کرد و دشمنی با او را آغاز کرد.
- پس از ۴۰ سال روح که در جسم آدم دمیده شد.